

4. 2025

ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА ОСВІТА

ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ХОРТИЦЬКОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ

*З Різдвом Христовим
та Новим роком!*

**Процес трансформації та інтеграції
в умовах нової освітньої парадигми (стор. 6)**

**Педагогічному фаховому коледжу
Хортицької національної академії – 135 років!**

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИКЛАДАННІ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ: ДОСВІД, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ірина Грубова, Олена Бабій,
викладачі ВСП «Ананьївський
аграрно-економічний фаховий коледж
Уманського національного університету»

Анотація. У статті розглядаються можливості застосування штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема у викладанні дисципліни «Фінансовий облік». Особлива увага приділяється використанню ШІ під час розробки навчально-методичних комплексів, підготовки до занять та складання завдань практичного характеру. Наголошується на важливості виваженого й критичного підходу до опрацювання інформації, згенерованої ШІ, та її творчої адаптації викладачем. Матеріал має практичне значення для викладачів, які прагнуть ефективно інтегрувати інноваційні технології в освітній процес.

Abstract. The article explores the possibilities of using artificial intelligence in the educational process, particularly in teaching the discipline “Financial Accounting.” Special attention is given to the use of AI in the development of educational and methodological materials, lesson preparation, and the creation of practical assignments. The emphasis is placed on the importance of a thoughtful and critical approach to processing AI-generated information and its creative adaptation by the instructor. The article has practical value for educators seeking to effectively integrate innovative technologies into the educational process.

В останні роки штучний інтелект (ШІ) став одним із ключових інструментів трансформації освітнього процесу. Його застосування в системі освіти України відкриває нові можливості для викладачів та здобувачів освіти. ШІ виступає надійним помічником у підготовці до занять, створенні навчально-методичних комплексів, робочих програм та розширенні варіативності навчального контенту.

Сучасна освіта в Україні стрімко змінюється під впливом цифровізації, інформаційних потоків і новітніх технологій. Якщо ще кілька років тому штучний інтелект сприймався як футуристична концепція, то сьогодні він є реальним інструментом практичної допомоги викладачеві. Водночас у системі освіти виникла суперечлива ситуація: одні активно закликають до використання ШІ в педагогічній діяльності, інші – навпаки, забороняють і ретельно перевіряють матері-

али на його наявність.

Постає питання: коли ми, педагоги, знайдемо ту саму «золоту середину» у використанні нейромереж? Адже можливості ШІ практично необмежені, і було б нерозумно їх ігнорувати. Важливо лише підходити до цього інструменту з розумом і креативністю, пам'ятаючи кілька простих істин:

- перше: якість відповіді ШІ залежить від якості поставленого запитання. Якщо викладач не занурився в тему, не опрацював матеріал і не сформулював чітке питання, то й результат буде поверхневим і беззмістовним.

- друге: кінцеве рішення завжди приймає людина. ШІ лише генерує ідеї та пропонує варіанти вирішення завдань. Викладач обирає: прийняти, доповнити, змінити або відхилити.

Особливо значущою є роль ШІ у викладанні економічних дисциплін, де постійно змінюється

нормативно-правова база. У сфері фінансового обліку викладач має не лише володіти сучасними методиками навчання, а й швидко адаптувати зміст курсу до нових законодавчих реалій України. У таких умовах ШІ стає не просто допоміжним засобом, а справжнім партнером в освітньому процесі.

Ми вже маємо досвід роботи з нейромережами й можемо оцінити їхню ефективність у полегшенні педагогічної діяльності. Розглянемо три ключові напрями використання ШІ у викладанні фінансового обліку:

1. Створення та оновлення навчально-методичного комплексу дисципліни.

2. Підготовка до занять і розробка навчальних матеріалів.

3. Генерація тестових завдань.

Використання ШІ при створенні навчально-методичного комплексу дисципліни «Фінансовий облік».

Навчально-методичний комплекс (НМК) дисципліни є фундаментом освітнього процесу. Як правило, він включає робочу програму, лекційні матеріали, практичні завдання, кейси, перелік літературних джерел, нормативних актів та методичні рекомендації. Основна складність його складання та підтримки в актуальному стані полягає у динаміці законодавчої бази України, особливо у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування. Викладач повинен регулярно відстежувати зміни, що публікуються Міністерством фінансів України, Державною податковою службою та іншими офіційними органами, своєчасно коригуючи програму та матеріали курсу.

ШІ здатний значно полегшити цей процес. Його можливості дозволяють:

- знаходити джерела інформації для створення навчального матеріалу;
- здійснювати моніторинг змін у законодавстві в автоматичному режимі;
- надавати посилання на нормативні документи;
- генерувати короткі резюме нових нормативних актів із зазначенням дати набуття чинності та ключових положень;
- оновлювати робочі програми дисципліни, методичні положення, презентації, лекційні та практичні матеріали.

Для розробки методичних матеріалів з дисципліни «Фінансовий облік» доцільно використовувати ШІ як первинний каркас. Викладач формує цілі курсу, ключові теми, обсяг аудиторних занять із розподілом на лекції та практичні, а система пропонує структуру занять і перелік практичних завдань. Отримані дані стають

базою, яку викладач допрацьовує з урахуванням специфіки спеціальності.

При створенні навчальних матеріалів не варто використовувати згенеровані тексти ШІ повністю. Нейромережа має слугувати інструментом пошуку інформації, яку викладач критично аналізує та адаптує. Наприклад, для теми «Первинний облік заробітної плати в галузі рослинництва» можна задати системі конкретне завдання: «Потрібна інформація з первинного обліку заробітної плати в рослинництві. Первинна документація. Тарифікація оплати праці на ручних і механізованих роботах. Методика встановлення відрядних розцінок. Посилання на джерела інформації». У результаті викладач отримує структурований текст із посиланнями, який можна адаптувати до навчальної програми.

Оновлення НМК – процес постійний, і тут ШІ є першим помічником. Наприклад, система може сформулювати короткий звіт про зміни у законодавстві з 1 січня 2025 року щодо ПДВ, податку на доходи фізичних осіб та єдиного податку, зазначивши дату, номер закону, основні положення та посилання на офіційне джерело. Це дозволяє викладачеві оперативно внести зміни до матеріалів, підвищуючи їх актуальність та якість.

Використання ШІ при підготовці до занять з фінансового обліку.

Підготовка до заняття є не менш важливою, ніж створення НМК. Викладач має забезпечити наочність і практичну спрямованість матеріалу, що особливо актуально для фінансового обліку, де важливі реальні приклади, бланки документів та робота з цифрами.

- ШІ може допомогти у:
- створенні практичних кейсів;
 - генерації ситуаційних завдань і ділових ігор;
 - підборі ілюстрацій, схем, таблиць, бланків документів;
 - перевірці коректності розрахунків і посилань на нормативні документи;
 - формуванні бази тестових завдань різної складності;
 - створенні презентацій.

Для презентацій можна використовувати спеціалізовані сервіси (Gamma, Wepik, Pitch, Prezo) або GPT-чат. Хоча нейромережі здатні генерувати презентації з нуля, їх результати потребують перевірки – можливі фактичні помилки чи неточності. Ефективніше доручати ШІ окремі завдання: скорочення тексту для слайдів, створення ілюстрацій чи варіативних формулювань завдань.

Приклад: для теми «Облік на складах» система може згенерувати практичну задачу з обліку руху ПММ, включаючи перелік первинних документів, схему руху, приклади кореспонденції рахунків та пояснення господарських операцій. Це дозволяє викладачеві швидко отримати готовий матеріал для заняття й адаптувати його до потреб студентів.

Генерація тестових завдань.

Розробка варіативних завдань для практичних і контрольних робіт, іспитів чи заліків є одним із найбільш трудомістких процесів. ШІ пропонує потужні інструменти:

- автоматичну генерацію тестів, завдань, ситуацій і кейсів;
- можливість вибору рівня складності (базовий, просунутий, експертний);
- зазначення правильних відповідей і розрахунків.

Наприклад, можна задати завдання: «Створи тести за темою: “Облік дебіторської заборгованості”, обсяг – 30 питань: 10 з однією правильною відповіддю, 5 відкритих, 5 на відповідність, 10 з двома правильними відповідями». Система

формує питання, розподіляє їх за типами, надає варіанти відповідей і позначає правильні. Викладач може доповнити чи змінити матеріал відповідно до навчальної програми.

Важливо пам'ятати: викладач не має обмежуватися простим копіюванням згенерованого тексту. ШІ – це інструмент, який потребує критичного аналізу та творчої адаптації.

Висновок.

Застосування ШІ у викладанні фінансового обліку – не просто модний тренд, а реальний інструмент, що допомагає систематизувати роботу викладача та підвищити якість навчальних матеріалів. Це не підміна викладача машиною, а співпраця, спрямована на ефективність, гнучкість та актуальність навчання.

ШІ не замінює людину, але підсилює її можливості, звільняючи час для індивідуального пояснення, спілкування зі студентами та формування професійних компетенцій. Майбутнє освіти – у балансі людського досвіду та цифрових технологій. Саме цей симбіоз здатний зробити навчання гнучким, сучасним і результативним.

Список використаних джерел

1. Візнюк І. М., Будигай Н.М., Куцак Л.В., Поліщук А.С., Киливник В.В. Використання штучного інтелекту в освіті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми//Зб. наук. пр. Випуск 59, 2021.
2. Гриценчук О. Використання штучного інтелекту в освіті: тенденції та перспективи в Україні та за кордоном. Вісник кафедри ЮНЕСКО “Неперервна професійна освіта ХХІ століття”. Випуск 10, 2024.
3. Андрощук А.Г., Малюга О.С. Використання штучного інтелекту у вищій освіті : стан і тенденції.

ТОП – 40

Методичні рекомендації «Інноваційні підходи до викладання природничих дисциплін з використанням електронних освітніх ресурсів», підготовлені Юлією Семко, викладачкою ВСП «Фаховий коледж геологорозвідувальних технологій КНУ імені Тараса Шевченка», є сучасним орієнтиром для педагогів, які прагнуть інтегрувати цифрові технології у викладання природничих предметів. У документі розглянуто новітні методики використання електронних освітніх ресурсів, мультимедійних матеріалів та інтерактивних платформ, що сприяють підвищенню ефективності навчального процесу та розвитку цифрової компетентності викладачів. Рекомендації акцентують увагу на практичній цінності електронних інструментів, їх здатності формувати критичне мислення, розвивати дослідницькі навички та забезпечувати доступність навчання у дистанційному форматі. Робота відповідає сучасним тенденціям цифрової трансформації освіти та може стати корисним ресурсом для викладачів природничих дисциплін у закладах фахової передвищої освіти. Документ доступний онлайн за посиланням <https://cutt.ly/ztfOzdEW>

продовження на стор. 134 ►

